

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Vita Gasparis Barzaei Belgae E Societate Iesv: B. Xaverii
In India Socij**

Trigault, Nicolas

Coloniae, 1611

XXV. Quale[m] Armuzia[m] reliquerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45183

nigatione comitis, testimonio concludere. Ille enim post eius mortē, post enumerata multa ab illo præclare gesta, in epistola in Europam demiraculis, quæ Armuziæ contigerunt, hæc habet: Evidentissima, *Elogium* quæ Armuziæ contigerunt, miracula non explicabo, indignitatis *de Gaspare P.* meæ conscius: nam cum bestia si *Ludovici Froez.* montem sanctum tetigissent, lapidibus obruebantur, ego me digniorem reprehensione existimarem, si impuris manibus meis ad res istas sacras accederem.

CAPVT XXV.

Qualem Armuziam reliquerit.

INITIIS extrema si comparaue-
ris, faciliùs videbis, quantum
inter vtrumque sit discriminis:
quod discrimē è quotidianis ægriùs
conspicitur incrementis. Ac si virū
cum puero contuleris, faciliùs vi-
debis quid intersit, quàm si discrimen
sapius advertere volueris.
Quantum itaque in initio Gaspar do-
luit atque fleuit, tantum iure nunc

M 4 posset

posset exultare: sed quoniam ille
quæ retro sunt obliuiscens ad ante-
riora se extendit, nos interim hoc
ultimo capite, priusquam disceda-
mus, totam ciuitatem è mentis spe-
cula perlustremus. Quæ perfecit,
video in duobus ferè constitisse: nã
vel mala sustulit, vel bona substi-
tuit; & ea bona vel secum velut
mobilia extulit, vel velut immo-
bilia Armuziæ reliquit constituta.
Supinam illam ignorantiam rerum
diuinarum, cum puerorum, viro-
rum, mulierum, negotiatorum, Iu-
dæorum, Saracenorum, Gentilium
institutione, qualem vidimus, com-
mutauit. Omne libidinis genus, cū
ea puritate, flagellationibus, cili-
cijs, ieiunijs, cum quibus illa confi-
stere non potest, conuertit. Inimi-
citas in pacem, in amplexus, in
supplicum amicitiam domi, pro
vicis, pro foribus ædis sacrae trans-
formauit. Auaritiam substituta iu-
stitia, restitutionibus & eleemosy-
nis proscripsit. Contractus nefar-
ios sacrorum reuerētia Canonum
extir-

extirpauit, Mahometanorum ora
 conclusit, Coranum clausit. Iudæos
 repressit, Gentilium capita expug-
 nauit, Christi cultum, qui præ ce-
 teris iacebat, præ ceteris erexit: &
 denique, vt non erat malorum finis,
 ita nullus esset ijs enumerandis pe-
 stibus, à quibus ciuitatem vindica-
 uit. Sed quum non satis est à malo
 declinare nisi bonum feceris, hæc
 ipse bona præsens pariebat ciuitati.
 Quotidiè doctrinam Christianam
 explicabat, ægris aderat, confessio-
 nes excipiebat, catechumenos in-
 struebat, baptizabat, custodias pu-
 blicas uisibat, cuiusque sectæ res
 statis cuiq; diebus procurabat, Do-
 minicis & festis diebus ter concio-
 nabatur; manè ad populum, vespe-
 ri ad seruitia, tum ad ægros. Hæc
 verò etiam iam in morem inducta
 dereliquit, successoribus satis ne-
 gotij daturus, vt ea quæ cœperat,
 perfequantur, vix vllum industriæ
 nouæ angulum reliquum faciens,
 quem nõ occuparit. Doctrinæ Chri-
 stianæ quotidianam, vt dixi, expli-

cationem; sub noctem nolæ pulsū, quo mortales noto iam carmine ad preces pro ijs, qui suorum criminū pœnas luunt, excitarentur; simul & pro his, quorum iam animi letalis peccati vulnere interierant. Quod quàm esset salutare, si alibi iam usurparetur, & nocturni circitores sacrum aliquod carmen, iussu Magistratus, pro lasciuo aut inepto filijs tenebrarum occinerent! Præter hæc, tres conciones, Sacramentorum frequentationem, quæ non solum antè in vsu non erat, sed per ludibrium & impietatem, atque irreuerentiam prorsus iacebat, vsque adeò, vt Præfectus ipse sermonibus hominum ab ea se initiò deterritum fuisse fateretur. Feria sexta sollempnem illam cum frequenti flagellatione concionem de tormentis ac morte Domini, Supplicationem, Virgines multas collocatas, Valetudinarium instructum, Sodalitij Misericordiæ domum auctam, Cleri aliam faciem, Aediculam sacram pro infami Misquita, Iesu

Boni

Boni Collegium pro Iogum fano & cauernis, denique Armuziam iam aliam, ac ita diffimilem, vt si ea mutatio corporeis oculis conspici potuisset, nemo eam agnouisset. Sed ad extremum maximè prodigij loco pono, hæc omnia ab vno homine trium annorum spatio perfici potuisse, quæ vix potuissent toto illo spatio cogitari vel optari. Ego sanè ita arbitror Platoniam illā Rempublicam, aut illam Thomæ Mori Vtopiam, sicubi est, hîc fuisse cum omnibus suis numeris, si religionem spectes, à Gaspare constitutam.

M & VITAE